

– фінансова підтримка охорони природи: туризм може створювати доходи, які використовуються для фінансування охоронних програм та досліджень природи. Парки та заповідники часто отримують витрати від вхідних квитків, екскурсій, а також збір екологічних податків та платежів;

– підтримка місцевих економік: туризм може створити нові робочі місця та сприяти економічному розвитку місцевих спільнот. Це може підвищити добробут місцевого населення та зменшити тиск на природні ресурси через альтернативні джерела доходу;

– збереження культурної спадщини: туризм може сприяти збереженню культурної спадщини та традиційних місцевих спільнот, що можуть включати в себе традиційне мистецтво, ремесла, мови та інші аспекти культури;

– екологічна освіта: туризм надає можливість навчати туристів екологічним питанням і важливості збереження природи. Це може призвести до більш відповідального ставлення до природи і довкілля;

– підтримка наукових досліджень: туризм може надавати доступ до важливих об'єктів дослідження для наукових та моніторингових екосистем, як краще розуміти та зберігати природу.

Важливо підкреслити, що для досягнення позитивного впливу туризму на екосистему необхідно планувати та регулювати туристичну діяльність, слідуючи принципам сталого розвитку та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

#### **Список використаних джерел:**

1. Вплив туристичної діяльності на довкілля URL: <http://surl.li/nawfc>
2. Небезпеки туризму URL: <http://surl.li/nawff>
3. Природний туризм і громада: спільні завдання у збереженні біорізноманіття та залученні відвідувачів URL: <https://infotour.in.ua/taksanov.htm/>
4. Туризм і екологія. Екотуризм. URL: <http://surl.li/nawfi>

**Вовк К.,**

здобувачка, 242 Туризм і рекреація

Науковий керівник: Любчук Ольга д.держ.упр., професор  
*ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»*

### **НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН**

Міжнародний туризм є одним з найвпливовіших галузей на соціально-економічне життя українців, а до міжнародного туризму можна віднести такі види туризму: виїзний та в'їзний. Зарубіжний (виїзний) туризм – поїздки осіб-резидентів країни (регіону), які здійснюють перебування в місцях, що знаходяться за межами їх країни і за межами їх звичайного середовища (подорожі осіб, що постійно проживають в Україні, за межі митної території України) [1].

Туризм повинен розвиватись у постійній гармонії та співпраці з іншими секторами економіки. Міжнародний туризм як один з видів поліпшення життя громадян країни, розвитку економіки. У 2021 році велика кількість країн не змогли відкрити свої кордони через активну фазу пандемії коронавірусної хвороби, тому активізувався попит на місцевий туризм. Фахівці туристичної сфери не забували про розвиток міжнародного туризму і створювали нові тренди. Туристичний бізнес можна назвати одним з найбільш прибуткових секторів в світовій економіці через галузей світового господарства. ВТО прогнозує, що до 2030 року світовий туристичний ринок продовжить модернізуватись та еволюціонувати, якщо країни будуть зберігати вже наявні темпи розвитку. Міжнародний туризм має розвиватись у постійній гармонії та співпраці з іншими секторами економіки.

Вітчизняний туризм дуже різноманітний та багатий, тому що Україна має вигідне географічне

та кліматичне положення. Туристи мають змогу вибрати відпочинок на морі, в горах, в лісі і степній місцевості або культурними містами. В Україні залишилась велика кількість культурних пам'яток та замків, неймовірна природа. Туризм в Україні можна розділити на регіони: Південний, Північний, Східний та Західний. В'їзний туризм – поїздки в межах України осіб, які постійно не проживають на її території [3]. Міжнародний туризм – як один із видів поліпшення життя громадян країни та розвитку економіки. Через швидке розповсюдження ковіду міжнародний туризм зазнав деяких втрат. У 2020 році відбувались подорожі, але вони були скоріш виключенням із правил, тому що кордони багатьох країн були закриті. Ситуація почала змінюватись після 2021 року влітку, коли більша частина країни відкрила свої кордони з обмеженнями індивідуальної безпеки при COVID-19. До найбільш популярних видів туризму в Україні, в період карантину, та найбільш інноваційних можна віднести:

Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ) повідомляло, що Україну у 2021 році відвідало приблизно 4,2 млн. туристів. Якщо порівнювати з 2020 роком, то це приблизно на 26,3% більше. У 2020 році Україну відвідали 3 382 097 млн іноземних туристів, а у 2021 кількість туристів перевищила 4 271 991. Це на 26,3% більше, ніж у 2021 році [3]. Відчувається різниця між роками, коли вакцини від коронавірусної хвороби не було, і роком, коли активно почала використовуватись вакцина і в більшості країн відкрились кордони, в тому числі і в Україні. Нижче можна побачити рисунок, на якому прослідковується з яких країн найбільше приїжджали до України. Задля адаптації до умов пандемії сфера туристичних послуг вже вдалась до певного ряду нововведень. Нижче наведені приклади інновацій у туристичній сфері за об'єктом застосування. Продуктові інновації – музеї, галереї та інформаційні центри в основному перейшли на віртуальні тури. Ресурсні інновації – деякі готелі та вілли пропонують туристам відпочинок-ізоляцію. Техніко-технологічні інновації – кінотеатри і театри перейшли в он-лайн режим, продаж онлайн квитків на прем'єри, та показ їх он-лайн. Зустрічі та конференції проводять віртуальні заходи, а переважна більшість масштабніших конференцій наразі проводяться у форматі он-лайн із дуже низькою ціною за участь. Це стимулює розвиток нових платформ та додатків для онлайн – заходів. Організаційні інновації – заклади харчування – під час дії карантинних заходів надавали лише послуги «їжа на виніс» або «доставка». Так розширилась мережа послуг з доставки. Вже не тільки їжу замовляють службам доставки, а і продукти, книги тощо. Маркетингові інновації – музеї та галереї в свою чергу почали розвиватися у новому напрямі відеоблогінг в соціальних мережах та транслювати освітній контент [2].

Швидке поширення COVID-19 призвело до того, що велика галузь, яка допомагала туристам пересуватись майже повністю зупинилась, якщо брати за увагу приклад закордонних компаній, то можна побачити, що велика кількість урядів прийняла різні нормативно-правові акти, що допомагають галузі впоратись з наслідками пандемії та кризи. Ця криза завдала збитки всій авіабудівній сфері.

В Україні держава розробила програму, яка підтримує авіагалузь. Державною програмою скористались декілька перевізників до списку якого входять і Міжнародні Авіалінії України. За допомогою цієї програми авіаційна сфера могла відшкодувати 104 млн. дол. США, але за результатами розглядів українські авіакомпанії відшкодували лише 60,7 млн грн . У 2022 році такої програми в сфері авіації вже не було [3]. Обсяг усіх перевезень в аеропортах України у 2020 році склав 8,66 мільйонів пасажирів, що в 2,8 рази менше, ніж роком раніше. У зв'язку з карантинними обмеженнями та закритими кордонами, суттєво знизилися міжнародні перельоти. Торік ними скористалися лише 7,6 мільйонів осіб із них 39 % подорожували чартерними літаками. Незважаючи на те що в'їзний туризм стримують багато факторів: політична й економічна нестабільність, унаслідок цього скорочення маршрутів, відсутність необхідної матеріальної бази, антиреклама України на Заході, негативна інформація про суспільний і політичний стан в Україні та багато інших, країна все ж має передумови і потенціал у розвитку міжнародного туризму. Багаті природні, історико-культурні, трудові ресурси здатні стимулювати інтерес у вітчизняних та іноземних туристів.

Позитивні умови для успішного розвитку туристичної сфери, приведуть до таких позитивних зрушень, як: економічне зростання; забезпечення новими робочими місцями; територіальний та

інфраструктурний розвиток; розвиток міжнародних зв'язків; розвиток готельного-ресторанного бізнесу; створення умов для ознайомлення з національно-культурною спадщиною України; задоволення культурних потреб іноземних громадян та національних туристів; створення сприятливих умов для збільшення доходів сільського населення України завдяки розвитку сільського туризму тощо [4].

Моделі державної участі, які використовували під час пандемії, повинні використовувати для розвитку туристичної галузі в Україні, тому що доцільно запроваджувати дієву міжвідомчу координацію діяльності та державно-приватне партнерство, розбудовувати та розвивати інфраструктуру, транспортну галузь, інтеграцію транспортної системи України до європейської та світової транспортних мереж, створювати та реалізовувати туристичні продукти та послуги, які мають попит на світовому ринку, застосовувати нові технології туropolерейтингу. Аналіз та використання досвіду туристично розвинених країн, розробка інструментів та механізму дій, допомога світової громадськості у відновленні туризму в поствоєнний період сприятимуть уникненню важких локдаунів та проявів криз у майбутньому в Україні.

#### **Список використаних джерел:**

1. Джинджоян В. В. Сучасні інноваційні технології в менеджменті туризму та гостинності. URL: [http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6\\_2021/7.pdf](http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2021/7.pdf)
2. Термінологічний словник / Визначення «Стійкий туризм» URL: <https://geohub.org.ua/node/2637>.
3. Гугул О. Я., Оливко О. А. Роль в'їзного туризму в Україні та методи його стимулювання. URL: [http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22\\_1\\_2018ua/17.pdf](http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/17.pdf).
4. Термінологічний словник / Визначення «Відпустка в Україні». URL: <http://sum.in.ua/s/vidpustka>.

**Волобуєва Д. С.,**  
здобувачка, 242 Туризм  
Науковий керівник: Белобородова Марія, к.е.н.  
*НТУ «Дніпровська політехніка»*

### **ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІЙ**

Нині існує низка способів визначення туристично-рекреаційної привабливості території, наприклад, за допомогою системи взаємозалежних показників. Оскільки подібні показники є і кількісними, і якісними характеристиками туристичної сфери території, то для оцінки ступеня її привабливості доцільніше використовувати динаміку темпів приросту аналізованих показників або використовувати бальні оцінки.

Ряд вчених проводили дослідження щодо оцінювання туристичного потенціалу окремих регіонів, як, наприклад, Кучер А. та ін. [1] щодо природоорієнтованого туризму на природоохоронних територіях, Барвінок Н. щодо деяких громад Кіровоградської області [2], Юхновська Ю. щодо Запорізької області [3], а Машіка Г. – стосовно Карпатського регіону [4].

Тим не менше, проблема оцінки та максимально ефективного залучення туристично-рекреаційного потенціалу територій із низьким та середнім рівнем туристичної привабливості залишається актуальною, що і зумовило вибір теми дослідження. Розвитку туризму на територіях без вираженої туристської привабливості перешкоджає ряд факторів, серед яких:

- слабо розвинена транспортна інфраструктура;
- високий рівень сезонності на туристському ринку;
- відсутність або недостатня кількість туристичних об'єктів, що мають високу привабливість, неефективне використання туристичного потенціалу;
- низьке значення показників забезпеченості засобами розміщення, слабка диференціація готельних організацій;
- нерозвиненість окремих форм та сегментів туризму;